

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201795
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8222201795.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobcu: D. E.I.A., F.. XX.X.XXXX, T. I. XXX, XXX XX Š. Č., právne zastúpenému: JUDr. Monika Marjanovič, advokátka, so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach, Urbánkova 1562/6, proti žalovanému: R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, právne zastúpenému: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o primerané finančné zadostučinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 200,- Eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Bardejov dňa 16.9.2022 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata sumy 2.000 Eur predstavujúcej primerané finančné zadostučinenie a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že „žalovaný v postavení žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov, sp.zn. 1Csp/125/2017 sa voči žalobcovi (v postavení žalovaného) domáhal zaplata sumy 3 742,35 EUR s príslušenstvom a nákladov súdneho konania. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov, sp.zn. 1Csp/125/2017 zo dňa 6.6.2018 súd žalobu zamietol v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/14/2019 zo dňa 20.11.2019. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.12.20219. Právny predchodca žalovaného Poštová banka a.s. a žalobca ako klient uzavreli dňa X.XX.XXXX Zmluvu o úvere - dostupná pôžička, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 4 000 €, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v 70-tich mesačných splátkach po 99,85 € počnúc dňom 7.1.2012, pri výške úrokovej sadzby 19,00 %ročne, RPMN 20,74 % a priemernej RPMN na trhu 18,29 %. Dátum konečnej splatnosti bol stanovený na deň 7.10.2017. Právny predchodca žalovaného výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 19.09.2014 žalobcovi oznámil, že vzhľadom k tomu, že svojím konaním podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere zo dňa 7.12.2011 a obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, stáva sa úverová pohľadávka k 19.9.2014 predčasne splatnou v celom rozsahu. Zároveň ho vyzval uhradiť dlžnú sumu vo výške 4 244,09 € v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy. Poštová banka svoju pohľadávku voči žalobcovi postúpila žalovanému Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa XX.X.XXXX. Súd konštatoval, že v zmluve absentuje riadne uvedenie údajov o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, žiadanej v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zák. č. 129/2010 Z.z., ďalej

náležitost' podľa § 9 ods. 2 písm. f) cit. zák., ale najmä podľa § 9 ods. 2 písm. j) a to nesprávne uvedená výška RPNM v neprospech spotrebiteľa a celková výška nákladov spotrebiteľa na úver tak, ako je konštatované v bode 10 odôvodnenia. Absencia týchto udávaných náležitostí zmluvy má za následok, že sa úver v takomto prípade považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) cit. zák.. Zároveň súd konštatoval, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal, že boli splnené podmienky dané § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách na postúpenie pohľadávky vyplývajúcej z predloženej zmluvy z veriteľa Poštová banka, a.s. na jeho účet v žalovanej sume. V období do 2.9.2014 žalobca uhradil sumu 1.952,71 eur, po dni 3.9.2014 uhradil sumu 1.060 eur. Z uvedeného vyplýva, že dlh v sume 821,92 eur, ktorý mohol byť reálne postúpený na žalovaného bol žalobcom zaplatený, teda došlo k zániku dlhu jeho splnením podľa § 559 OZ. Vo veci Okresného súdu Bardejov, sp.zn. 1Csp/125/2017 v dôsledku procesnej obrany žalobcu bola žaloba žalovaného zamietnutá. K zamietnutiu žaloby došlo až po tom, čo žalobca poukázal na absenciu náležitostí zmluvy o úvere, čo malo za následok, že sa úver v takomto prípade považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) cit. zák. a zároveň namietal platnosť postúpenia pohľadávky v súlade s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Nakoľko ak žalovaný napriek bezúročnej a bezpoplatkovej úverovej zmluve a neplatnému postúpeniu pohľadávky (§ 92 ods.2 zákona č. 483/2001 Z.z.) sa domáhal zaplata plnení, ktoré vzniknúť nemohli, takéto konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť ujmu žalobcovi. Svojím úspechom žalobca priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že sa dodávateľ opakovane nedopustí konania, ktorého sa dopustil voči nemu, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Žalovaný žalobcu neustále písomne ako aj telefonicky vyzýval na splácanie dlžnej sumy, ktorú ustavične navyšoval, napriek tomu, že nárok na jej zaplataenie nebol daný, čo nepriaznivo pôsobilo na jej rodinný život a psychický stav. Žil v strachu a neistote akú stále vyššiu a vyššiu sumu musí ešte žalovanému zaplatať. Žalobca musel vyhľadať pomoc advokáta a musel sa aktívne brániť v konaní sp.zn. 1Csp/125/2017, nakoľko mu hrozila finančná ujma. Žalobca mal za to, že a) intenzita zásahu do práv spotrebiteľa (neplatnosť úverovej zmluvy); b) výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným vo výške vyše 6 980 EUR, - istina 3 742,35 €, - úrok 1.890,83 eur (za obdobie do 7.6.2017) + úrok vo výške 19 % ročne zo sumy 3.742,35 eur od 8.6.2017 do zaplataenia (do právoplatnosti rozsudku 18.12.2019) + úroky z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 3.742,35 eur od 8.6.2017 do zaplataenia (do právoplatnosti rozsudku 18.12.2019) - predstavuje sumu 2 266 EUR, - trovy právneho zastúpenia 975 EUR objektívnej spôsobilosti vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom živote žalobcu a taktiež, že žalobca bol nútený domáhať sa ochrany svojich práv na príslušnom súde proti ekonomicky a právne silnejšiemu subjektu. Vzhľadom na vyššie uvedené kritériá mal zato, že suma 2 000 EUR (cca 30% žalovaným neoprávnene požadovanej sumy) bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočne sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň bude zadosťučinením - satisfakciou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale naopak nepochybne v svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii sa bránil voči žalovanému.“

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 10.10.2022 a žiadal ju zamietnuť. Uviedol, že finančné zadosťučinenie nie je koncipované ako sankcia veriteľovi, ale ako náprava pre dlžníka. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal nevyčísliteľné straty, ktoré utrpel. Žalobca ani len nesplatil čistú istinu úveru, ktorú mu poskytol veriteľ. Žalovaný nenadobudol platne pohľadávku, pričom je zrejmé, že až do vydania rozhodnutia žalovaný nemal vedomosť o neplatnosti postúpenia, nakoľko z jeho ponímania veci došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy a splatnosť pohľadávky bola preukázaná tak listinami, ako aj príslušnými podaciami hárkami k výzvam. Žalovaný po vydaní rozhodnutia nekonal tak, aby žalovanému bola spôsobená ujma a pokiaľ žalovaný nie je vecne legitimovaný ako žalobca, vzniká otázka, či potom môže žalobca spravodlivo požadovať a pripisovať tvrdenú ujmu voči žalovanému spravodlivo. Žalovaný preto namieta absenciu pasívnej vecnej legitímácie.

4. Žalobca v podaní doručenom súdu dňa 26.10.2022 uviedol, že „samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy. Zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Vo veci Okresného súdu Bardejov, sp.zn. 1Csp/125/2017 zo dňa 6.6.2018 bola v dôsledku procesnej obrany žalobcu zamietnutá žaloba žalovaného o zaplataenie sumy 3 742,35 EUR s príslušenstvom. Žalovaný vo vyjadrení uvádza, že po vydaní rozhodnutia nekonal tak, aby žalobcovi bola spôsobená ujma. Žalovaný si týmto odporuje. Ak by akceptoval rozhodnutie súdu prvej inštancie nebol by sa voči nemu odvolával a žalobcu opätovne vystavil stavu právnej neistoty a stresu do doby rozhodnutia

odvolacieho súdu. V období do 2.9.2014 žalobca uhradil sumu 1.952,71 eur, po dni 3.9.2014 uhradil sumu 1.060 eur. Z uvedeného vyplýva, že dlh v sume 821,92 eur, ktorý mohol byť reálne postúpený na žalovaného bol žalobcom zaplatený, teda došlo k zániku dlhu jeho splnením podľa § 559 OZ. Nie je dôležité, či spotrebiteľ v konaní vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, je dôležité, či úspešne uplatní porušenie svojich spotrebiteľských práv, teda pokiaľ sa spotrebiteľ ako žalovaný v konaní úspešne bránil tým, že dodávateľ porušil jeho spotrebiteľské práva a z toho dôvodu bude žaloba zamietnutá, tak potom možno konštatovať, že spotrebiteľ úspešne uplatnil svoje spotrebiteľské práva. Pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom spore pri procesnej obrane voči porušeniu jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný. Žalovaný sa chcel na základe neplatnej Zmluvy o pôžičke bezdôvodne obohatiť. V konaní 1Csp/125/2017 bol žalovaný vystupoval v postavení žalobcu. Vzhľadom k uvedenému je pasívne vecne legitímovaný v danom konaní. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. V súdnom spore vzhľadom na už uvedené za porušiteľa treba považovať aj žalovaného. Ak zákon o ochrane spotrebiteľa účinný v čase podania žaloby povinnosti a zákazy predávajúceho vzťahuje aj na toho kto koná v jeho mene alebo na jeho účet, tak potom spotrebiteľ v prípade, že k zásahom do jeho práv dochádza práve konaním zástupcu môže žalovať namiesto veriteľa priamo zástupcu. Zákon o ochrane spotrebiteľa teda oprávňuje žalobkyňu ako spotrebiteľa prostriedky ochrany proti porušeniu práv a povinností ním ustanovených (§ 3 ods. 5) vrátane práva na ochranu proti konaniu v rozpore s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona) alebo pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou (§ 3 ods. 3) uplatniť proti osobe konajúcej v mene alebo na účet predávajúceho (veriteľa) a takou je tu spoločnosť žalovaného. Opačný výklad by vzhľadom na podstatu a účel zákonnej úpravy odporoval zákonu a nemal by miesto v materiálnom právnom štáte, nakoľko by nezabezpečoval reálnu, skutočnú ochranu práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Podľa žalovaného totižto pasívna vecná legitímácia v spore o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi, by mala svedčať iba subjektu, ktorý so spotrebiteľom bezprostredne uzavrel úverovú zmluvu, t.j. veriteľ, v súvislosti s uzavretím ktorej sa veriteľ dopustil nezákonnosti a porušil tak spotrebiteľské práva. Uvedená obranná argumentácia žalovaného neobstoí, a to už aj len vzhľadom na vyššie uvedené závery kopírujúce explicitné znenie cit. poslednej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého predpokladom na priznanie spotrebiteľovi finančného zadosťučinenia nie je len porušenie osobitných predpisov na ochranu spotrebiteľa, ale akákoľvek nezákonnosť v postupe dodávateľa, na ktorého je (v porovnaní so spotrebiteľom) kladená vyššia miera zodpovednosti, keďže by mal postupovať s odbornou starostlivosťou a byť znalý účinnej právnej úpravy s vedomím dôsledkov jej porušenia, ale táto argumentácia, neobstoí ani v interakcii s taktiež explicitným znením ďalšej časti cit. poslednej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorej subjektom voči ktorému sa spotrebiteľ môže domáhať primeraného finančného zadosťučinenia je subjekt, ktorý za porušenie zákona cit. „... zodpovedá“, t.j. nie len ten subjekt, ktorý sa nezákonnosti voči spotrebiteľovi bezprostredne dopustil, resp. ju „spôsobil“ (napr. nakoncipovaním textu úverovej zmluvy a pod.), tak ako to tvrdí žalovaný, ale zákon pojednáva o významovo širšom pojme a to, že takým subjektom je subjekt, ktorý za spotrebiteľovi spôsobil nezákonnosť „zodpovedá.“ Vzhľadom na podstatu a právne dôsledky inštitútu cesie (postúpenie pohľadávky), v dôsledku ktorej sa nový veriteľ (postupník) stáva legitímny, nie len faktickým, ale aj právnym nástupcom pôvodného veriteľa, pretože vstupuje v plnej miere do práv a povinností pôvodného veriteľa, možno mať za to, že postupník vstupuje nie len do nárokov pôvodného veriteľa, ale vstupuje aj do jeho „zodpovednosti“, t.j. zodpovedá aj za konanie pôvodného veriteľa, zakladajúce jemu pôvodným veriteľom postúpený nárok. Uvedené je udržateľné aj v tom kontexte, že k „prijatiu“ pôvodným veriteľom (postupca) postupovanej pohľadávky, nie je a ani nemôže byť nový veriteľ (postupník) nútený, takže je v jeho (rozumnej postupníka) záujme, keďže ako už bolo uvedené, nevstupuje len do práv, ale aj do povinností, aby sa pred postúpením mu pohľadávky s odbornou starostlivosťou a obozretnosťou oboznámil so zákonnosťou právneho základu jej vzniku, t.j. s úverovou spotrebiteľskou zmluvou na základe ktorej si následne v pôvodnom súdnom konaní ňou založený nárok voči spotrebiteľovi uplatňuje a navyše aj sám postupník (v danom prípade žalovaný), nie len postupca musí postupovať zákonne aj pri cesii, t.j. musí mať vedomosť, aká pohľadávka a za akých podmienok mu môže/nemôže byť postúpená, toľž ak sa jedná o spoločnosť profesionálne sa zaoberajúcu ich vymáhaním a túto svoju zodpovednosť postupník nemôže prenášať na ramená ani postupcu a už vôbec nie na ramená práva neznaého spotrebiteľa. Ak teda žalovaný v pôvodnom konaní vyžadoval plnenie od spotrebiteľa, pričom k platnému postúpeniu pohľadávky nedošlo, zo strany žalovaného ako obchodníka s pohľadávkami je toto konanie konaním v rozpore s odbornou starostlivosťou (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z.), keďže pravidlá postúpenia pohľadávky poznať musí a rovnako to možno považovať za nekalú obchodnú praktiku (§ 8 ods. 1 písm. d/ zákona č.

250/2007 Z.z.). Nadobudnutie pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý je spotrebiteľom je rizikom, že v súdnom konaní budú zmluvné podmienky, postupy veriteľov podrobené skúmaniu súdom a v prípade zistenia porušenia právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa budú voči zodpovednej osobe vyvolané následky a uložené sankcie predpokladané zákonom. Zároveň súdy už opakovane judikovali, že pasívne legitimovaným je aj právny nástupca dodávateľa. Nemožno sa preto stotožniť s námietkou žalovaného, podľa ktorej, že si len uplatnil odkúpenú pohľadávku voči žalobcovi pred súdom, a preto nemožno ho v žiadnom prípade považovať za osobu, ktorá by za porušenie spotrebiteľského práva žalobcu zodpovedala. Ak si v pôvodnom súdnom konaní postupník (v danom prípade žalovaný), v procesnom postavení žalobcu uplatnil voči spotrebiteľovi jemu postúpenú pohľadávku plynúcu buď z nezákonného právneho titulu (t.j. z vadnej resp. nezákonnej úverovej zmluvy) alebo si uplatňuje jemu nezákonne postúpenú pohľadávku, ktorú napriek tomu ako postupník „prijal“, v zmysle uvedeného sa jedná o subjekt, ktorému svedčí status osoby za túto nezákonnosť „zodpovednej“, tak ako to predpokladá zákonodarca v cit. poslednej vete § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak či už pôvodný veriteľ (postupca) alebo postupník, ktorému bola pohľadávka postúpená, bol v pôvodnom súdnom spore ním iniciovanom proti spotrebiteľovi, neúspešnou stranou z dôvodu zistenej nezákonnosti a to či už pri koncipovaní samotnej úverovej zmluvy alebo pri postupovaní pohľadávky z nej plynúcej, je tento subjekt aj pasívne vecne legitimovaným v spore spotrebiteľa voči nemu o priznanie spotrebiteľovi primeraného finančného zadosťučinenia, ako satisfakcie za túto nezákonnosť, v dôsledku ktorej bol spotrebiteľ žalobcom „zatiahnutý“ do pôvodného súdneho sporu, v rámci ktorého bol nútený dovoľávať sa ochrany pred touto nezákonnosťou voči práva znalému žalobcovi (postupcovi alebo postupníkovi), ktorý napriek tomu, že už mal vedomosť, napr. z iných konaní v obdobných veciach, o tejto nezákonnosti, súdny spor vyvolal. Možnosť spotrebiteľa uplatniť si voči v pôvodnom súdnom konaní neúspešnému žalobcovi, ktorý je buď pôvodným veriteľom alebo je veriteľom z titulu postúpenia mu pohľadávky, nárok na primerané finančné zadosťučinenie, nemožno en bloc chápať ako bezhľadú ochranu spotrebiteľa spojenú so sankcionovaním dodávateľa za využitie jeho práva na súd v prípadoch, kedy dodávateľom alebo jeho právnym nástupcom spôsobovanú nezákonnosť voči spotrebiteľovi v iných obdobných veciach už opakovane právoplatne konštatoval súd tak, ako je tomu aj v tomto prípade, ale jedná sa skôr o realizáciu sankčnej funkcie finančného zadosťučinenia v prípadoch, kedy jeho výchovná či preventívna funkcia napriek iným obdobným veciam, zlyhala.“

5. Žalovaný v duplike doručenej súdu dňa 9.11.2022 uviedol, že „žalobca sa síce úspešne bránil voči žaloba žalovaného v konaní o zaplatenie dlhu zo zmluvy, nemožno však hovoriť, že toto konanie inicioval spotrebiteľ, a už vôbec nemožno tvrdiť, že išlo o návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku. V konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1Csp/125/2017 nedošlo k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale k zamietnutiu návrhu pre neplatnosť postúpenia pohľadávky a teda pre absenciu vecnej legitímácie, čo nijakým spôsobom neprinieslo lepšie postavenie pre ostatných spotrebiteľov, ktorí uzavreli obdobné zmluvy s veriteľom. Bez ohľadu na výšku uplatneného nároku, už len samotná existencia skutočnosti nesplatenia čistej istiny logicky predpokladá uplatnenie nároku súdnou cestou. Žalovaný vyššie uvedeným, chce poukázať na to, že aj keď si právny nástupca veriteľa uplatnil nárok zo zmluvy vyšší o poplatky a úroky, nemení to nič na skutočnosti, že žalobca mal a mohol počítať so súdnym konaním o zaplatenie dlhu, keďže nesplatil ani len čistú istinu. Žalobca zároveň opomína, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru bola vyslovená až v odôvodnení rozsudku 1Csp/125/2017 a teda nemožno hovoriť o cielenom a zámernom spôsobe domnelej ujmy formou uplatnenia nároku na súde zo strany právneho nástupcu veriteľa - v tomto konaní žalovaného. Žalobca považuje za absurdné aj tvrdenie, že podaním odvolania žalovaný postavil žalobcu do postavenia právnej neistoty. Využitie opravného prostriedku zo strany žalovaného v konaní 1Csp/125/2017, ktorý mu náleží zo zákona nemožno považovať za konanie hodné sankcionovania. S poukazom na stále existujúci dlh voči 365.bank, a.s. v rozsahu nesplatených splátok z dôvodu neplatného postúpenia minimálne ako naturálnej obligácie má žalovaný za to, že žalobcovi nenáleží právo na finančné zadosťučinenie v rozsahu 2000,00 eur, práve naopak, žalobcovi má byť finančným zadosťučinením skutočnosť, že mu už nehrozí ani zo strany žalovaného a ani zo strany veriteľa - 365.bank, a.s. iné súdne konanie o zaplatenie nesplatených splátok vo výške nezaplatennej istiny. Žalovaný ma za to, že na tom skutkovom základe, že žalobca uspel v inom konaní na strane žalovaného pre absenciu aktívnej vecnej legitímácie nezakladá ex lege nárok na právo na finančné zadosťučinenie a už vôbec nie vo výške 2000,00 eur, keď zo strany spotrebiteľa nedošlo ani len k poctivému konaniu, preukazujúcemu snahu vrátiť toľko, koľko mu bolo zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytnuté.“

6. Na nariadenom pojednávaní konanom dňa 12.1.2023 právna zástupkyňa žalobcu uviedla, že uplatnením nároku žalovaným v pôvodnom konaní, hrozila žalobcovi ujma, pričom táto mohla dosahovať až sumu 8.000 Eur.

7. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie postupom podľa § 204 CSP a oboznámil sa s obsahom podaní strán sporu, listinnými dôkazmi: žaloba na č.l. 1-3, rozsudok Okresného súdu Bardejov 1Csp/125/2017 zo dňa 6.6.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 23Co/14/2019 zo dňa 20.11.2019, vyjadrenie žalovaného na č.l. 26-35, replika žalobcu na č.l. 42-49, duplika žalovaného na č.l. 54-56 a ostatným obsahom spisu a zistil nasledovné:

8. Žalovaný v postavení žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov, sp.zn. 1Csp/125/2017 sa voči žalobcovi (v postavení žalovaného) domáhal zaplata sumy 3 742,35 Eur s príslušenstvom a nákladov súdneho konania. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp.zn.. 1Csp/125/2017 zo dňa 6.6.2018 súd žalobu zamietol v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 23Co/14/2019 zo dňa 20.11.2019.

9. Okresný súd Bardejov v odôvodnení svojho rozsudku sp.zn.. 1Csp/125/2017 zo dňa 6.6.2018 okrem iného uviedol: „Je nepochybné, že predchodca žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy vystupoval ako dodávateľ a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti /§ 52 Občianskeho zákonníka/. Vo vzťahu k úverovej zmluve predloženej v konaní, je však nutné uviesť, že v zmluve absentuje riadne uvedenie údajov o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, žiadanej v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zák. č. 129/2010 Z.z., ďalej náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) cit. zák., ale najmä podľa § 9 ods. 2 písm. j) a to nesprávne uvedená výška RPNM v neprospech spotrebiteľa a celková výška nákladov spotrebiteľa na úver tak, ako je konštatované v bode 10 odôvodnenia. Rovnako má súd zato, že započítavanie platieb dlžníka najprv na poplatky, úroky a až následne na istinu je neprijateľným dojednaním, keďže spôsobuje skutočnosť, že istina úveru ostáva nesplatená a tým pádom je ďalej úročená úrokmi, čo prispieva k nárastu dlhu, čo spôsobuje nerovnováha v právach a povinnostiach strán zmluvného vzťahu v neprospech spotrebiteľa, keďže uvedené nevie ovplyvniť (navyiac aj uvedené vyplýva z OP, či VOP, ktoré nemá možnosť ako spotrebiteľ ovplyvniť). Takýto spôsob započítavania bol rovnako súdom judikovaný ako neprijateľná zmluvná podmienka (rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 2.6.2014, č.k. 5C/143/2013-105 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 16.12.2014, č.k. 5Co/611/2014-130), aj keď vo vzťahu k inej banke pôsobiacej v SR. Absencia týchto udávaných náležitostí zmluvy má za následok, že sa úver v takomto prípade považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) cit. zák.. Z toho vyplýva, že žalobca má právo na vrátenie len skutočne poskytnutého plnenia, teda reálne poskytnutého úveru - sumy 4.000,- Eur a prípadne právo na úhradu úrokov z omeškania z tejto sumy. Ako vyplýva z vyššie uvedeného žalovaný by bol povinný uhradiť poskytnutý úver bez úrokov a poplatkov, teda len sumu, ktorá mu bola poskytnutá, poníženej o plnenie na úver. V tomto prípade bol úver poskytnutý vo výške 4.000,- eur. Žalovaný uhradil na účet predchodcu žalobcu, resp. žalobcu sumu 3.012,71 eur. Teda žalovaný by bol povinný na istine zaplatiť žalobcovi sumu 987,29 eur (4.000,- eur - 3.012,71 eur). Avšak k vyššie uvedenému súd dodáva, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok predčasného zosplatenia dlhu podľa § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ vykonaného jeho predchodcom, teda že upozornil spotrebiteľa - žalovaného v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva podľa § 565 OZ (nespĺnené lehoty podľa predložených výziev s účinkami doručenia, dokonca ani podľa predložených OP a VOP) a vôbec nepreukázal, že medzi stranami zmluvného vzťahu v rámci podpisu Zmluvy o úvere došlo k dojednaniu podľa § 565 OZ. Ust. VOP, či OP, ktoré uvedené zosplatenie dlhu upravujú (viď bod 10 odôvodnenia) sú v rozpore s cit. ust. OZ a teda je neprijateľným pre rozpor so zákonom, preto na ne nemožno vôbec prihliadať. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že boli splnené podmienky dané § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách na postúpenie pohľadávky vyplývajúcej z predloženej zmluvy z veriteľa Poštová banka, a.s. na jeho účet v žalovanej sume. Na výzvu zo dňa 19.9.2014 nemožno prihliadať, nakoľko tento úkon predchodcu žalobcu (spočívajúci v predčasnou zosplatení úveru nebol vykonaný zákonným spôsobom ako je vyššie konštatované). V omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní do dňa postúpenia pohľadávky mohol byť žalovaný len so sumou uvedenou vo výzve zo dňa a tj. 821,92 eur. Pre nepreukázanie podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona o bankách nemôže byť postúpenie pohľadávky voči žalobcovi účinné v celom rozsahu a teda nemôže byť platným právnym úkonom pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ, pričom došlo k porušeniu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, v dôsledku čoho žalobca nemôže byť nositeľom tvrdeného hmotného

práva v rozsahu zodpovedajúcom žalobou uplatnenom nároku (§ 41 OZ). Podmienky na postúpenie pohľadávky mohli byť splnené len do výšky 821,92 eur, teda len do takejto sumy si žalobca mohol uplatniť svoj nárok (samozrejme v prípade, ak nedošlo k jeho splneniu pred podaním žaloby). K uvedenému súd poukazuje na Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo 26/2017 zo dňa 28.3.2018. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, v období do 2.9.2014 (pozn. do dátumu vyhotovenia upozornenia predchodcu žalobcu dňa 2.9.2014 na zaplatenie dlžných splátok v sume 821,92 eur, teda reálne podľa jeho predchodcu exitoval dlh žalovaného k tomuto dátumu len v tejto výške) žalovaný uhradil sumu 1.952,71 eur, po dni 3.9.2014 uhradil sumu 1.060 eur. Z uvedeného vyplýva, že dlh v sume 821,92 eur, ktorý mohol byť reálne postúpený na žalobcu, bol žalovaným zaplatený, teda došlo k zániku dlhu jeho splnením podľa § 559 OZ (aj k zaplateniu prípadne vzniknutých úrokov z omeškania). S ohľadom na vyššie uvedené súdu neostávalo nič iné, len žalobcu v celom rozsahu zamietnuť a neprihliadať na argumentáciu žalobcu udávanú v jeho podaniach. Čo sa týka námietky premlčania nároku vznesenej žalovaným, aj na túto by bolo možné prihliadať s poukazom na § 100 ods. 1 OZ a 101 OZ a jeho argumentáciu v podaní zo dňa 12.2.2018.“

10. Krajský súd v Prešove v odôvodnení svojho rozsudku sp. zn. 23Co/14/2019 zo dňa 20.11.2019 okrem iného uviedol: „Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne o veci rozhodol, odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje. V civilnom sporovom konaní odvolací súd je viazaný rozsahom aj dôvodmi odvolania. V danom prípade súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie aj na závere, že podmienky na postúpenie pohľadávky z pôvodného veriteľa žalovaného - Poštovej banky, a.s. na žalobcu boli splnené len vo vzťahu k sume 821,92 eur a túto sumu žalovaný po výzve svojho právneho predchodcu aj uhradil a tým dlh v tejto časti zanikol. Postúpením na žalobcu zvyšnej časti sumy bolo teda neplatné a žalobca nie je aktívne legitimovanou osobou na podanie takejto žaloby. Tieto závery žalobca v podanom odvolaní nespochybňuje, a preto odvolací súd nemohol takémuto odvolaniu žalobcu vyhovieť. Samotné neplatné postúpenie pohľadávky na žalobcu bolo dostatočným dôvodom na zamietnutie žaloby. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že nedodržanie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách má za následok neplatné postúpenie pohľadávky. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24.04.2018, zverejneného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR č. 8/2018 pod č. 60 vyplýva, že „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“

11. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Súd poukazuje na interpretačné pravidlo obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/45/2012 zo dňa 24.06.2013, podľa ktorého pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa. Preto v predmetnom prípade právoplatným ukončením konania vo veci sp. zn. 5Csp/122/2018, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie. (viď tiež uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 12Co/63/2019-113 zo dňa 07.11.2019)

13. Súd odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, v ktorom tento súd v bode 18. odôvodnenia (odvolávajúc sa na svoje skoršie rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo/389/2015) konštatoval: „Pod úspešným uplatnením práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku

rozsudku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

14. Aj použitím doslovného gramatického výkladu vo vzťahu k vyslovenému právnomu názoru Najvyššieho súdu SR súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady pre uplatnenie práva žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie. Totiž pojem „judikovať“ neznamená vysloviť právny záver len vo výroku rozhodnutia a dokonca neznamená len „ratio decidendi“, teda nosný dôvod rozhodnutia, ale za judikovanie je potrebné považovať aj „obiter dictum“, teda marginálne závery rozhodnutia súdu. Je nepochybné, že v základnom konaní sp. zn. 1Csp/125/2017 súd zamietol žalobu žalobcu (v tomto konaní žalovaného) zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom zo záverov tohto rozhodnutia nemožno vyvodiť iný záver než ten, že žalobca bol v postavení žalovaného ako spotrebiteľa v pôvodnom konaní voči žalovanému (dodávateľovi, jeho právnomu nástupcovi) úspešný. Preto sú splnené predpoklady podľa tretej vety § 3 ods. 5 zákona š. 250/2007 Z. z.

15. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

16. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“). Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Sankcie za diskriminačné správanie musia byť „účinné, primerané a odradzujúce“ (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 7.12.2017).

17. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

18. Súd mal preukázané, že žalobca bol v základnom konaní v procesnom postavení žalovaného úspešný. Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku vo veci sp. zn. 1Csp/125/2017 sa žalovaný domáhal nároku napriek tomu, že zmluva neobsahovala imanentné podmienky podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (spôsobujúce jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť), a teda sa domáhal plnení výrazne prevyšujúcich nárok vyplývajúci mu zo zmluvy, jednak bez toho, aby bol aktívne legitimovaným na podanie žaloby. S poukazom na žalobu v pôvodnom konaní sa žalobca (spotrebiteľ) dostal do neistého právneho postavenia, nakoľko žalovaný od neho žiadal zaplatiť dlh zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v plnej sume vrátane úrokov a poplatkov, pričom ho aj varoval pred nákladmi súdneho konania. A to napriek tomu, že musel vedieť, že predmetný úver bezúročný a bez poplatkový a osobitne, že v súdnom konaní bude považovaný za premlčaný, nakoľko v spotrebiteľských právnych veciach má súd povinnosť ex offa prihliadať na premlčanie dlhu, ako aj pre nesplnenie podmienok pre postúpenie pohľadávky a nedostatku legitimácie. Žalobca bol tak nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý napriek tomu, že vedel, že jeho právny predchodca mal nedostatky v zmluve spôsobujúce bezúročnosť a bezpoplatkovosť, rovnako tak prihliadanie súdu na premlčanie ex offa, ako aj neplatnosť postúpenia pohľadávky, si tento nárok v konaní uplatňoval. Niet teda pochybností o tom, že žalobca ako spotrebiteľ si bol nútený

uplatňovať svoje práva a brániť sa v základnom konaní a bol v tomto základnom konaní úspešný, čím došlo k naplneniu dikcie tretej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je v zákone explicitne definovaná, ale je ponechaná na úvahu súdu, ktorý vyhodnocuje jej primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

19. Súd žalobcovi priznal titulom primeraného finančného zadosťučinenia spolu sumu 200 Eur. V tejto súvislosti mal na pamäti satisfakčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa názoru súdu práve táto suma dostatočne kompenzuje vzniknutú ujmu žalobcovi, ktorému bolo zasiahnutého ako do majetkovej sféry, ale aj skutočnosťou, že bol nútený bezdôvodné obohatenie si žiadať späť, bol narušený nielen jeho bežný život. Súd vzal zreteľ aj na sankčnú a odradzujúcu zložku primeraného finančného zadosťučinenia, pričom aj z tohto pohľadu sa suma priznaná žalobcovi javí ako primeraná. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá nemôže byť svojvoľná, je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti. Odôvodnenie priznanej výšky musí byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/24/2020 zo dňa 18.08.2020).

20. Pri výške priznaného zadosťučinenia vzal súd do úvahy aj bod 51. rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1Csp/125/2017 a opakovanú námietku žalovaného, že zo strany žalobcu nedošlo k úhrade istiny poskytnutého úveru a teda spomenutá skutočnosť sa prejavila v tom, že súd priznal zadosťučinenie iba vo výške 200 Eur, ale nič to nemení na závere o tom, že žalobcovi patrí nárok na finančné zadosťučinenie pre už spomenuté naplnenie dikcie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. (argumentačne podporujúc svoje závery odkazuje súd aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoCsp/11/2022 zo dňa 31.5.2022)

21. Pokiaľ sa jedná o námietku pasívnej legitímácie, tu sa súd stotožnil s argumentáciou žalobcu, že pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom spore pri procesnej obrane voči porušeniu jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný. Žalovaný sa chcel na základe neplatnej zmluvy o pôžičke bezdôvodne obohatiť. V konaní 1Csp/125/2017 žalovaný vystupoval v postavení žalobcu. Vzhľadom k uvedenému je pasívne vecne legitímovaný v danom konaní. Ak teda žalovaný v pôvodnom konaní vyžadoval plnenie od spotrebiteľa, pričom k platnému postúpeniu pohľadávky nedošlo, zo strany žalovaného ako obchodníka s pohľadávkami je toto konanie konaním v rozpore s odbornou starostlivosťou § 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z.), keďže pravidlá postúpenia pohľadávky poznať musí a rovnako to možno považovať za nekalú obchodnú prax podľa § 8 ods. 1 písm. d/ zákona č. 250/2007 Z.z. Nadobudnutie pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý je spotrebiteľom je rizikom, že v súdnom konaní budú zmluvné podmienky, postupy veriteľov podrobené skúmaniu súdom a v prípade zistenia porušenia právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa budú voči zodpovednej osobe vyvolané následky a uložené sankcie predpokladané zákonom. Nemožno sa preto stotožniť s námietkou žalovaného, podľa ktorej, že si len uplatnil odkúpenú pohľadávku voči žalobcovi pred súdom, a preto nemožno ho v žiadnom prípade považovať za osobu, ktorá by za porušenie spotrebiteľského práva žalobcu zodpovedala. Ak si v pôvodnom súdnom konaní postupník (v danom prípade žalovaný), v procesnom postavení žalobcu uplatnil voči spotrebiteľovi jemu postúpenú pohľadávku plynúcu, buď z nezákonného právneho titulu (t.j. z vadnej resp. nezákonnej úverovej zmluvy), alebo si uplatňuje jemu nezákonne postúpenú pohľadávku, ktorú napriek tomu ako postupník „prijal“, v zmysle uvedeného sa jedná o subjekt, ktorému svedčí status osoby za túto nezákonnosť „zodpovednej“, tak ako to predpokladá zákonodarcia v cit. poslednej vete § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak či už pôvodný veriteľ (postupca) alebo postupník, ktorému bola pohľadávka postúpená, bol v pôvodnom súdnom spore ním iniciovanom proti spotrebiteľovi, neúspešnou stranou z dôvodu zistenej nezákonnosti a to či už pri koncipovaní samotnej úverovej zmluvy alebo pri postupovaní pohľadávky z nej plynúcej, je tento subjekt aj pasívne vecne legitímovaný v spore spotrebiteľa voči nemu o priznanie spotrebiteľovi primeraného finančného zadosťučinenia, ako satisfakcie za túto nezákonnosť, v dôsledku ktorej bol spotrebiteľ

žalobcom zatiahnutý do pôvodného súdneho sporu, v rámci ktorého bol nútený dovolávať sa ochrany pred touto nezákonnosťou voči práva znalému žalobcovi (postupcovi alebo postupníkovi), ktorý napriek tomu, že už mal vedomosť, napr. z iných konaní v obdobných veciach, o tejto nezákonnosti, súdny spor vyvolal. (viď tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 16CoCsp/8/2020 zo dňa 31.5.2021 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn.: 5Csp/85/2019 zo dňa 17.1.2020)

22. K nedôvodnosti obrany žalovaného a k námietke nedostatočného zdôvodnenia požadovanej výšky finančného zadosťučinenia súd poukazuje tiež na závery súdnej praxe, cit. „Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde“ (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.20CoCsp/31/2021 a ďalšie).

23. Opakujúc sa na margo skutočnosti, že žalobcovi nemala byť spôsobená žiadna ujma, keďže neuhradil ani sumu istiny, aj keď je táto už premlčaná, súd odkazuje na v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z. z., ktoré ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj beztoho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č.250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená ujma nevyžaduje (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“ Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochýb o tom, že požadovanie nedôvodných úrokov a poplatkov zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobca bol vystavený riziku absolútne neprimeraného peňažného plnenia, čo malo negatívny dopad na život žalobcu. Všetky tieto skutočnosti súd zohľadnil pri svojom rozhodnutí. Zohľadnil primerane aj rozhodovaciu prax súdov majúcu na pamäti zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodovania, samozrejme, pri zohľadnení faktu, že každá vec vo svojich konkrétnych skutkových okolnostiach môže byť odlišná a že paušalizovanie toho, čo je v konkrétnom prípade „primerané“ nie je možné. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie nebolo by tu na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona. Preto súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 200,- Eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

24. Súd bral do úvahy aj skutočnosť, aby priznanie finančného zadosťučinenia nebolo len nástrojom bezdôvodného majetkového obohacovania žalobcu. Finančné zadosťučinenie je nárok, ktorý je priznávaný navyše, pre primeranosť nároku ktorého súd má umožnené aplikovať voľnú úvahu, obmedzenú tak, aby táto nebola arbitrárna a logicky zdôvodniteľná. Uvedená suma 200 Eur zodpovedá zákonom zvýraznenej ochrane spotrebiteľa, a má aj ním požadovanú primeranú sankčnú povahu, vedúcu žalovaného k upusteniu od obdobného konania v budúcnosti.

21. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Súd vychádzal zo zásady úspechu zakotvenej v § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorej súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobca bol úspešný v konaní, keďže mu súd priznal nárok, ktorý závisel od úvahy súdu. Žalobca bol teda úspešný v základe nároku, keďže priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré závisel od úvahy súdu. Preto súd rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie

súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.